

เหตุกรรจ์ในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา :
ศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ

นางสาววัญธิดา สุวรรณบัตร

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-1544-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I21041593

GRAVITY ON OFFENSE OF MURDER :
COMPARATIVE STUDY WITH FOREIGN LAW

Miss Kwanthida Suwannabatr

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-1544-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

เหตุการณ์ในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา : ศึกษาเปรียบเทียบกับ
กฎหมายต่างประเทศ

โดย

นางสาว ชวีญธิดา สุวรรณบัตร

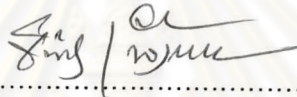
สาขาวิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส

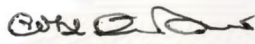
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทนิติศาสตร์

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์

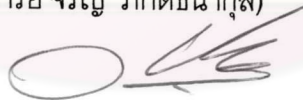
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธิตินันท์ เต็มบุญชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

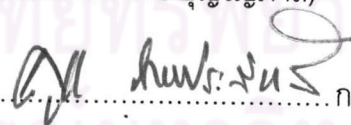
..... ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ จรัญ ภักดีธนากุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส)

..... กรรมการ

(ศาสตราจารย์ สุชาติ ไตรประสิทธิ์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กมลชัย รัตนสกววงศ์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)

ขวัญฤติดา สุวรรณบัตร : เหตุฉกรรจ์ในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา : ศึกษาเปรียบเทียบกับ
กฎหมายต่างประเทศ. (GRAVITY ON OFFENSE OF MURDER : COMPARATIVE STUDY
WITH FOREIGN LAW) อ. ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญญเษาศ, 155 หน้า.
ISBN 974-17-1544-7.

การกำหนดเหตุฉกรรจ์ในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา
289 ซึ่งกฎหมายมุ่งที่จะให้ผู้กระทำความผิดได้รับการลงโทษให้ได้สัดส่วนกับลักษณะของการกระทำ
ความผิด จึงมีการบัญญัติโทษที่รุนแรงกว่าปกติ โดยแบ่งความมุ่งหมายในการลงโทษออกเป็น 3 กรณี
คือ

1. ลงโทษหนักขึ้นเพราะเหตุฉกรรจ์ หากกระทำต่อบุคคลบางประเภท คือบุพการี เจ้าพนักงาน
และผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน
2. ลงโทษหนักขึ้นเพราะลักษณะหรือวิธีการที่กระทำลงมีความรุนแรงมากกว่าการฆ่าผู้อื่นโดย
เจตนาธรรมดา และแสดงถึงจิตใจชั่วร้ายของผู้กระทำคือการฆ่าโดยไตร่ตรองไว้ก่อน และการฆ่าโดย
กระทำทรมานหรือทารุณโหดร้าย
3. ลงโทษหนักขึ้นเพราะจุดมุ่งหมายพิเศษในการกระทำความผิดคือการฆ่าเพื่อเตรียมการ
หรือเพื่อความสะดวกในการกระทำความผิดอย่างอื่น และการฆ่าเพื่อจะเอาหรือเอาไว้ซึ่งผลประโยชน์
หรือเพื่อปกปิดความผิดอื่นหรือเพื่อหลีกเลี่ยงให้พ้นอาญาในความผิดอื่น

การศึกษาวิจัยจะชี้ให้เห็นว่าเหตุฉกรรจ์ตามมาตรา 289 ดังกล่าวครอบคลุมการกระทำที่ควร
ได้รับโทษหนักขึ้นทุกกรณีแล้วหรือไม่ ซึ่งจากการศึกษาวิจัยพบว่า ยังมีลักษณะของการกระทำบาง
กรณีที่ควรบัญญัติให้ต้องรับโทษหนักขึ้น แต่กฎหมายไทยมิได้กำหนดให้การกระทำดังกล่าวเป็นเหตุที่
ทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษหนักขึ้น ทั้ง ๆ ที่ ลักษณะของการกระทำความผิดมีความร้ายแรงพอ
กับเหตุฉกรรจ์ตามมาตรา 289 ดังนั้น จึงสมควรเสนอให้มีการพิจารณานำความผิดดังกล่าว มา
วิเคราะห์ และแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อกำหนดเป็นเหตุฉกรรจ์ในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นได้เหมาะสมยิ่งขึ้น

สาขาวิชา .....นิติศาสตร์..... ลายมือชื่อนิสิต..... ๖๖๖๖๓ สุวรรณบัตร
ปีการศึกษา .....2545..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4386057434 : MAJOR LAW

KEY WORD : THE PENAL CODE / GRAVITY ON OFFENSE OF MURDER

KWANTHIDA SUWANNABATR : GRAVITY ON OFFENSE OF MURDER :
COMPARATIVE STUDY WITH FOREIGN LAW. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF.
VIRAPHONG BOONYOBHAS, 155 pp. ISBN 974-17-1544-7.

The purpose of gravity on offense of murder (Article 289 of Thai Penal Code B.E.2499) is to punish the offender proportionally with the offense committing. Therefore the penalty is severer than in usual murder cases. The purposes of punishment is divided into three categories as follow :

1. To protect some special persons : ascendant, officer and officer assistant.
2. Characteristics or methods of the offense are more severe than in usual murder cases and indicates the vicious mental status of the wrongdoer. They comprise premeditated murder and murder by employing torture or acts of cruelty.
3. The offender has certain special purposes : the murder is preparing or facilitating the commission of the other offense; or securing the benefit obtained through the other offense, or concealing the other offense or escaping punishing for the other offense committed by him.

The research is to find out ; if the provision in Article 289 covers every aspect of gravity on offense of murder. The result of the study shows that some kinds of gravity should be included in the statute. But Thai Penal Code does not cover it even such conducts are severe as provided in Article 289. As a result, I wish to propose that the gravity on offense of murder should be analysed and amended in order that the gravity in Thai will be appropriate.

Field of study .....Law..... Student's signature..... KWANTHIDA SUWANNABATR.
 Academic year .....2002..... Advisor's signature..... V. Boonyobhao

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ ด้วยความกรุณาของท่าน รองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส ที่ได้กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และได้ กรุณาสละเวลาในการให้คำปรึกษาและคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ในการเขียนวิทยานิพนธ์ ตลอดจนได้กรุณาตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อท่านศาสตราจารย์จรัญ ภักดีธนากุล ที่ได้ กรุณาสละเวลาอันมีค่ารับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และขอกราบขอบพระคุณเป็น อย่างสูงต่อท่านศาสตราจารย์สุชาติ ไตรประสิทธิ์ รองศาสตราจารย์ ดร.กมลชัย รัตนสกาวงค์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ารับเป็นกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้ข้อคิดและคำแนะนำจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

และผู้เขียนขอขอบพระคุณ ดร.ปาริณา ศุภจริยาวัตร ท่านอาจารย์เข้มชัย ชูติ วงศ์ และคุณตระกูล วินิจนัยภาค ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและให้ข้อมูลประกอบในการทำวิทยา นิพนธ์ฉบับนี้ นอกจากนี้ผู้เขียนใคร่ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดสำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกา และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ความช่วย เหลือเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีได้กล่าวนามมา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ผู้เป็นครูคนแรกที่ได้อบรมสั่งสอน ให้ความรู้ตลอดมา ตลอดจนญาติพี่น้องและเพื่อน ๆ ทุกท่านที่ได้ให้กำลังใจและความช่วยเหลือ แก่ผู้เขียนด้วยดีเสมอมา และหากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ทางการศึกษา อยู่บ้าง ผู้เขียนขอมอบเป็นกตเวทิตาแต่บิดามารดา คณาจารย์ทุกท่านที่ประสาทวิชาความรู้ให้ รวมทั้งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้โอกาสในการศึกษา และทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แต่หากมีข้อ บกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว และขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ชวัลฤติดา สุวรรณบัตร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย.....	4
1.3 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย	4
1.4 สมมติฐานของการศึกษาวิจัย.....	5
1.5 วิธีการในการดำเนินการศึกษาวิจัย.....	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย	5
บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีในการกำหนดให้ผู้กระทำผิดต้องรับโทษหนักขึ้น เนื่องจากเหตุจรรยา	
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับโทษและการกระทำผิด	7
2.1.1 แนวคิดเรื่องโทษกับการกระทำผิด.....	7
2.1.2 จุดประสงค์ของการลงโทษ.....	11
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากเหตุจรรยา.....	13
2.2.1 ระดับความร้ายแรงของการกระทำกับการกำหนดโทษ สำหรับความผิดในกฎหมายอาญาไทย.....	13
2.2.2 วัตถุประสงค์ที่ต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากเหตุจรรยา.....	15
2.3. การแบ่งประเภทและลักษณะของเหตุจรรยาในความผิดฐานฆ่าผู้อื่น โดยเจตนา	17
2.3.1 เหตุจรรยาในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาตามกฎหมายไทย.....	17
(1) ความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาตามกฎหมายตราสามดวง.....	17

(2) ความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาตามกฎหมายลักษณะ- อาญา ร.ศ.127	18
(3) ความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาตามประมวลกฎหมาย อาญฉบับปัจจุบัน	20
2.3.2 เหตุฉกรรจ์ในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาตามกฎหมาย ต่างประเทศ	24
(1) ประเทศอังกฤษ	24
(2) ประเทศสหรัฐอเมริกา	26
(3) ประเทศฝรั่งเศส	31
(4) ประเทศเยอรมัน	33
(5) ประเทศออสเตรเลีย	33
(6) ประเทศฟิลิปปินส์	34
(7) ประเทศจีน	35
(8) ประเทศตุรกี	35
บทที่ 3 เหตุฉกรรจ์ในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาอันเนื่องมาจากผู้ถูกกระทำผิด	
3.1 การฆ่าบุพการี	38
3.1.1 ลักษณะความผิดและเจตนารมณ์ตามกฎหมายไทย	38
3.1.2 การกำหนดความผิดตามกฎหมายต่างประเทศ	40
3.1.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบ	41
3.2 การฆ่าเจ้าพนักงาน	43
3.2.1 ลักษณะความผิดและเจตนารมณ์ตามกฎหมายไทย	43
3.2.2 การกำหนดความผิดตามกฎหมายต่างประเทศ	46
3.2.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบ	48
3.3 การฆ่าผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน	49
3.3.1 ลักษณะความผิดและเจตนารมณ์ตามกฎหมายไทย	49
3.3.2 การกำหนดความผิดตามกฎหมายต่างประเทศ	52
3.3.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบ	53

3.4 เหตุการณ์ในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาอันเนื่องมาจากผู้ถูกกระทำผิดในลักษณะอื่น ๆ	54
3.4.1 พิจารณาตามความสัมพันธ์ทางสายโลหิต	56
(1) การฆ่าที่บุพการีกระทำต่อผู้สืบสันดาน.....	57
(2) การฆ่าระหว่างพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน	59
3.4.2 บุคคลที่รัฐให้ความคุ้มครองเพราะได้ทำประโยชน์ต่อรัฐ.....	60
(1) การฆ่าพยานบุคคล	60
3.4.3 พิจารณาถึงสภาพจิตใจชั่วร้ายของผู้กระทำที่กระทำต่อบุคคลบางประเภท.....	65
(1) การฆ่าเด็ก	65
(2) การฆ่าผู้สูงอายุ	70
(3) การฆ่าผู้พิการ หรือบุคคลทุพพลภาพ	72
(4) การฆ่าสามี ภรรยา.....	73
บทที่ 4 เหตุการณ์ในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาที่เกี่ยวข้องกับลักษณะและจุดมุ่งหมายของการกระทำ	
4.1 การฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน	76
4.1.1 ลักษณะความผิดและเจตนาภพตามกฎหมายไทย	76
4.1.2 การกำหนดความผิดตามกฎหมายต่างประเทศ.....	81
4.1.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบ	82
4.2 การฆ่าโดยทรมาน หรือกระทำทารุณโหดร้าย	86
4.2.1 ลักษณะความผิดและเจตนาภพตามกฎหมายไทย	86
4.2.2 การกำหนดความผิดตามกฎหมายต่างประเทศ	92
4.2.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบ	92
4.3 การฆ่าเพื่อเตรียมการ หรือเพื่อความสะดวกในการที่จะกระทำ ความผิดอย่างอื่น	93
4.3.1 ลักษณะความผิดและเจตนาภพตามกฎหมายไทย	93
4.3.2 การกำหนดความผิดตามกฎหมายต่างประเทศ	96
4.3.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบ	96

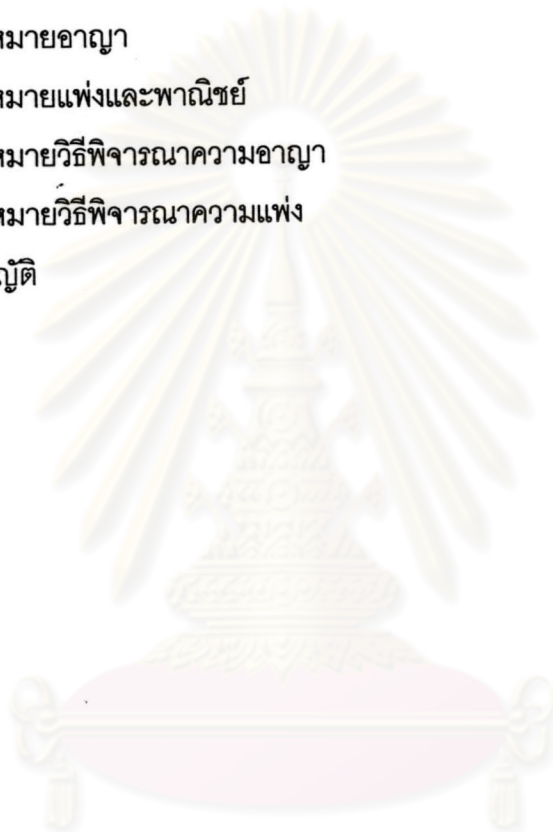
4.4 การฆ่าเพื่อจะเอาหรือเอาไว้ซึ่งประโยชน์อันเกิดแต่การที่ตนได้กระทำ ความผิดอื่น หรือเพื่อปกปิดความผิดอื่นของตน หรือเพื่อหลีกเลี่ยง ให้พ้นอาญาในความผิดอื่นที่ตนได้กระทำไว้.....	97
4.4.1 ลักษณะความผิดและเจตนารมณ์ตามกฎหมายไทย	97
4.4.2 การกำหนดความผิดตามกฎหมายต่างประเทศ	100
4.4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบ	101
4.5 เหตุจรรยาในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาที่เกี่ยวกับลักษณะและ จุดมุ่งหมายของการกระทำอื่น ๆ	101
4.5.1 พิจารณาจากลักษณะของการกระทำ	101
(1) การรับจ้างฆ่า.....	101
(2) การฆ่าโดยใช้สารพิษหรือสารเคมีอันตราย.....	104
(3) การฆ่าโดยใช้ปืน ระเบิด หรือใช้วิธีการที่รุนแรง	106
(4) การฆ่าบุคคลทั้งครอบครัวหรือหลายคนในคราวเดียวกัน.....	112
4.5.2 พิจารณาจากจุดมุ่งหมายหรือเจตนาพิเศษในการกระทำ.....	113
(1) การฆ่าเพื่อทำการกบฏ หรือล้มล้างรัฐบาล	114
 บทที่ 5 สรุปและเสนอแนะ.....	 115
 รายการอ้างอิง.....	 125
ภาคผนวก.....	130
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	155

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 การกำหนดโทษในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา.....	137
2 การกำหนดเหตุจรรยาในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา : ฆ่าบุพการี / บรรพบุรุษ / สามีมภรรยา / พี่น้อง	139
3 การกำหนดเหตุจรรยาในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา : ฆ่าเจ้าพนักงาน / ผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน / เจ้าหน้าที่ในคณะรัฐบาล.....	142
4 การกำหนดเหตุจรรยาในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา : ฆ่าเด็ก / คนพิการ / บุคคลไม่มีทางสู้.....	145
5 การกำหนดเหตุจรรยาในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา : การฆ่าผู้อื่นโดย ไตร่ตรองไว้ก่อน	147
6 การกำหนดเหตุจรรยาในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา : ฆ่าโดยกระทำ ทรมาน / โดยทารุณโหดร้าย.....	149
7 การกำหนดเหตุจรรยาในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา : ฆ่าเพื่อเตรียมการ / เพื่อความสะดวกในการกระทำความผิดอื่น.....	151
8 การกำหนดเหตุจรรยาในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา : ฆ่าผู้อื่นเพื่อจะเอา / เอาไว้ซึ่งผลประโยชน์ / เพื่อปกปิดความผิดอื่น / เพื่อหลีกเลี่ยงให้พ้นอาญา ในความผิดอื่น.....	153
9 การกำหนดเหตุจรรยาในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา : จ้างวานฆ่า / รับจ้างฆ่า ...	155
10 การกำหนดเหตุจรรยาในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา : ฆ่าโดยใช้อาวุธปืน / ระเบิด / วิธีการที่ร้ายแรงอื่น ๆ.....	157
11 การกำหนดเหตุจรรยาในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา : ฆ่าโดยใช้สารพิษ / สารเคมีอันตราย.....	159
12 การกำหนดเหตุจรรยาในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา : ฆ่าเพื่อทำการกบฏ / ล้มล้างรัฐบาล	161
13 การกำหนดเหตุจรรยาในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาลักษณะอื่น ๆ ในต่างประเทศ	162

คำย่อที่ใช้

ภ.	คำพิพากษาฎีกา จัดพิมพ์โดยเนติบัณฑิตยสภา
ภธ.	คำพิพากษาฎีกา จัดพิมพ์โดยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ภส.	คำพิพากษาฎีกา จัดพิมพ์โดยสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ
ภศ.	คำพิพากษาฎีกา จัดพิมพ์โดยศูนย์บริการเอกสารและวิชาการ สำนักงานอัยการสูงสุด
ธส.	ธรรมเนียมสาร
ป.อาญา	ประมวลกฎหมายอาญา
ป.พ.พ.	ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
วิ.อาญา	ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
วิ.แพ่ง	ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
พ.ร.บ.	พระราชบัญญัติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย